

ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΝΗ ΤΕΧΝΗ

ΧΡΟΝΙΑ Δ'. ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 1930 - ΤΕΥΧΟΣ 1^ο

ΠΑΛΑΙΟΘΕΝ ΕΛΛΗΝΙΣ

Καυχίεται ἡ Ἀντιόχεια γιὰ τὰ λαμπρά της κτίρια,
καὶ τοὺς ὠραίους της δρόμους· γιὰ τὴν περὶ αὐτὴν
θαυμάσιαν ἐξοχὴν, καὶ γιὰ τὸ μέγα πλῆθος
τῶν ἐν αὐτῇ κατοίκων. Καυχίεται ποῦ εἶν' ἡ ἔδρα
ἐνδόξων βασιλέων· καὶ γιὰ τὰς καλλιτέχνας
καὶ τοὺς σοφοὺς ποῦ ἔχει, καὶ γιὰ τοὺς βαθυπλοῦτους
καὶ γνωστικούς ἐμπόρους. Μὰ πὺδ πολὺ ἀσυγκρίτως
ἀπ' ὅλα, ἡ Ἀντιόχεια καυχίεται ποῦ εἶναι πόλις
παλαιόθιν ἑλληνίς· τοῦ Ἄργου συγγενῆς·
ἀπ' τὴν Ἰώνη ποῦ ἰδρύθη ὑπὸ Ἀργείων
ἀποίκων πρὸς τιμὴν τῆς κόρης τοῦ Ἰνάχου.

Ο ΔΑΡΕΙΟΣ

Ὁ ποιητὴς Φερνάξης τὸ σπουδαῖον μέρος
τοῦ ἐπικοῦ ποιήματός του κάμνει.
Τὸ πῶς τὴν βασιλείαν τῶν Περσῶν
παρέλαβε ὁ Δαρεῖος Ὑστάσπου. (Ἀπὸ αὐτὸν
κατάγεται ὁ ἐνδοξὸς μας βασιλεύς,
ὁ Μιθριδάτης, Διόνυσος κ' Εὐλάτωρ). Ἄλλ' ἐδῶ
χρειάζεται φιλοσοφία, πρέπει ν' ἀναλύσει
τὰ αἰσθήματα ποῦ θὰ εἶχεν ὁ Δαρεῖος·
ἴσως ὑπεροψίαν καὶ μέθην· ὄχι ὅμως μᾶλλον

σὴν κατανόησι τῆς ματαιότητος τῶν μεγαλείων.
Βαθέως σκέπτεται τὸ πρᾶγμα ὁ ποιητής.

Ἄλλὰ τὸν διακόπτει ὁ ὑπηρέτης του ποῦ μπαίνει
τρέχοντας καὶ τὴν βαρυσήμαντην εἶδησι ἀγγέλλει.
Ἄρχισε ὁ πόλεμος μὲ τοὺς Ῥωμαίους.
Τὸ πλεῖστον τοῦ στρατοῦ μας πέρασε τὰ σύνορα.

Ὁ ποιητής μένει ἐνεός. Τὶ συμφορὰ!
Ποῦ τώρα ὁ ἔνδοξός μας βασιλεύς,
ὁ Μιθριδάτης, Διόνυσος κ' Εὐπάτωρ,
μ' ἑλληνικὰ ποιήματα ν' ἀσχοληθεῖ.
Μέσα σὲ πόλεμο — φαντάσου, ἑλληνικὰ ποιήματα.

Ἀδημονεῖ ὁ Φερνάξης. Ἄτυχία!
Ἐκεῖ ποῦ τὸ εἶχε θεικὸ μὲ τὸν «Δαρεῖο»
ν' ἀναδειχθεῖ, καὶ τοὺς ἐπικριτὰς του,
τοὺς φθονερούς, τελειωτικὰ ν' ἀποστομώσει.
Τὶ ἀναβολή, τὶ ἀναβολὴ στὰ σχέδιά του.

Καὶ νᾶταν μόνο ἀναβολή, πάλι καλά.
Ἄλλὰ νὰ δοῦμε ἂν ἔχουμε κι' ἀσφάλεια
στὴν Ἄμισό. Δὲν εἶναι πολιτεία ἐκτάκτως ὀχρηρή.
Εἶναι φρικτότατοι ἐχθροὶ οἱ Ῥωμαῖοι,
Μποροῦμε νὰ τὰ βγάλουμε μ' αὐτούς.
οἱ Καππαδόκες; Γένεται ποτέ;
Εἶναι νὰ μετρηθοῦμε τώρα μὲ τὲς λεγεῶνες;
Θεοὶ μεγάλοι, τῆς Ἀσίας προστάται, βοηθεῖστε μας. —

Ὅμως μὲς σ' ὅλη του τὴν ταραχὴ καὶ τὸ κακό,
ἐπίμονα κ' ἡ ποιητικὴ ἰδέα πάει κ' ἔρχεται —
τὸ πιθανότερο εἶναι, βέβαια, ὑπεροψίαν καὶ μέθην
ὑπεροψίαν καὶ μέθην θὰ εἶχεν ὁ Δαρεῖος.

ΜΥΡΗΣ' ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ ΤΟΥ 340 Μ. Χ.

Τὴν συμφορὰ ὅταν ἔμαθα, ποῦ ὁ Μύρης πέθανε
πῆγα σὶ τὸ σπῖτι του, μ' ὄλο ποῦ τὸ ἀποφεύγω
νὰ εἰσέρχομαι σιῶν Χριστιανῶν τὰ σπῖτια,
πρὸ πάντων ὅταν ἔχουν θλίψεις ἢ γιορτές.

Στάθηκα σὲ διάδρομο. Δὲν θέλησα
νὰ προχωρήσω πὺ ἐντός, γιατί ἀντελήφθη
ποῦ οἱ συγγενεῖς τοῦ πεθαμένου μ' ἔβλεπαν
μὲ προφανῆ ἀπορίαν καὶ μὲ δυσαρέσκεια.

Τὸν εἶχανε σὲ μὴ μεγάλη κάμαρη
ποῦ ἀπὸ τὴν ἄκρην ὅπου στάθηκα
εἶδα κομάτι ὄλο τάπητες πολύτιμοι,
καὶ σκευὴ ἔξ ἀργύρου καὶ χρυσοῦ.

Στέκομουν κ' ἔκλαια σὲ μιὰ ἄκρην τοῦ διαδρόμου.
Καὶ σκέπτομουν ποῦ ἢ συγκεντρώσεις μας κ' ἢ ἐκδρομὲς
χωρὶς τὸν Μύρη δὲν θ' ἀξίζουσι πιά·
καὶ σκέπτομουν ποῦ πιά δὲν θὰ τὸν δῶ
σιὰ ὠραῖα κ' ἄσεμνα ξενύχτια μας
νὰ χαίρεται, καὶ νὰ γελᾷ, καὶ ν' ἀπαγγέλλει στίχους
μὲ τὴν τελεία του αἰσθησι τοῦ ἐλληνικοῦ ρυθμοῦ·
καὶ σκέπτομουν ποῦ ἔχασα γιὰ πάντα
τὴν ἔμορφιά του, ποῦ ἔχασα γιὰ πάντα
τὸν νέον ποῦ λάτρευα παράφορα.

Κάτι γρηῆς, κοντά μου, χαμηλὰ μιλοῦσαν γιὰ
τὴν τελευταία μέρα ποῦ ἔζησε —
σιὰ χεῖλη του διαρκῶς τ' ὄνομα τοῦ Χριστοῦ,
σιὰ χέρια του βαστοῦσ' ἕναν σταυρό. —

Μπῆκαν κατόπι μὲς τὴν κάμαρη
τέσσαρες Χριστιανοὶ ἱερεῖς, κ' ἔλεγαν προσευχῆς
ἐνθέρμως καὶ δεήσεις στὸν Ἰησοῦν,
ἢ στὴν Μαρίαν (δὲν ξέρω τὴν θρησκεία τους καλά).

Γνωρίζαμε, βεβαίως, ποῦ ὁ Μύρης ἦταν Χριστιανός.

Ἀπὸ τὴν πρώτην ὥρα τὸ γνωρίζαμε, ὅταν
πρόπερσι στὴν παρέα μας εἶχε μπεῖ.

Μὰ ζοῦσεν ἀπολύτως σὰν κ' ἐμᾶς.

Ἄπ' ὅλους μας πιὸ ἔκδοτος σιῆς ἠδονές·
σκορπώντας ἀφειδῶς τὸ χρῆμα του σιῆς διασκεδάσεις.

Γιὰ τὴν ὑπόληψι τοῦ κόσμου ξένοιαστος,
ρίχνονταν πρόθυμα σὲ νύχτιες ρήξεις σιῆς ὁδοῦς
ὅταν ἐτύχαινε ἡ παρέα μας

νὰ συναντήσῃ ἀντίθετη παρέα.

Ποτὲ γιὰ τὴν θρησκεία του δὲν μιλοῦσε.

Μάλιστα μιὰ φορὰ τὸν εἶπαμε

πῶς θὰ τὸν πάροουμε μαζί μας στὸ Σεράπιον.

Ὅμως σὰν νὰ δυσαρεστήθηκε

μ' αὐτόν μας τὸν ἀστεῖσμό : θυμοῦμαι τώρα.

Ἄ κι ἄλλες δυὸ φορές τώρα στὸν νοῦ μου ἔρχονται.

Ὅταν στὸν Ποσειδῶνα κάμναμε σπονδές,

τραβήχθηκε ἀπ' τὸν κύκλο μας, κ' ἔστρεψε ἄλλοῦ τὸ βλέμμα.

Ὅταν εἰθουσιασμένος ἓνας μας

εἶπεν, Ἡ συντροφιά μας νᾶναι ὑπὸ

τὴν εὐνοίαν καὶ τὴν προστασίαν τοῦ μεγάλου,

τοῦ πανωραίου Ἀπόλλωνος — ψιθύρισε ὁ Μύρης

(οἱ ἄλλοι δὲν ἄκουσαν) «τῇ ἐξαιρέσει ἐμοῦ».

Οἱ Χριστιανοὶ ἱερεῖς μεγαλοφώνως

γιὰ τὴν ψυχὴ τοῦ νέου δέονταν.—

Παρατηροῦσα μὲ πόση ἐπιμέλεια,

καὶ μὲ τί προσοχὴν ἐντατικὴ

στοὺς τύπους τῆς θρησκείας τους, ἐτοιμάζονταν

ὅλα γιὰ τὴν χριστιανικὴ κηδεία.

Κ' ἐξαίφνης μὲ κυρίευσε μιὰ ἀλλόκοτη

ἐντόπως. Ἐλάχιστα αἰσθάνομον
 σὰν νᾶφευγεν ἀπὸ κοντά μου ὁ Μύρης
 αἰσθάνομον ποῦ ἐνώθη, Χριστιανός,
 μὲ τοὺς δικούς του, καὶ ποῦ γένομον
 ξένος ἐγώ, ξένος πολὺ ἐνοιωθα κιόλα
 μιὰ ἀμφιβολία νὰ μὲ σιμόνει: μήπως κ' εἶχα γελασθεῖ
 ἀπὸ τὸ πάθος μου, καὶ πάντα τοῦ ἤμου ξένος. —
 Πετὰχθηκα ἔξω ἀπ' τὸ φρικτὸ τους σπίτι,
 ἔφυγα γρήγορα πρὶν ἀρπαχθεῖ, πρὶν ἀλλοιωθεῖ
 ἀπ' τὴν χριστιανοσύνη τους ἢ θύμηση τοῦ Μύρη.

Κ. Π. ΚΑΒΑΦΗΣ

ΤΟ ΚΡΙΝΟ

Μόνος προσεύχεται ὁ Χριστὸς γονατιστὸς κεῖ πέρα,
 Μακρυνά, σὲ λόφο ἐρημικὸ, μιὰν ἄθνην ἐσπέρα.
 Δίπλα του ἀνθίζει τρυφερό λευκὸ σὰ χιόνι κρῖνο,
 Καὶ κλίνοντας πρὸς τὸ Χριστὸ προσεύχεται κι' ἐκεῖνο.
 Κι' ὁ μελλοθάνατος Θεὸς κοιτάζοντάς το: — «Δὸς μου
 Δύναμη, ὦ μόνη σὺ λευκή, ψυχὴ μέσα στοῦ κόσμου
 Τῆ σκοτεινιά!» — Καὶ τότε αὐτό: — «Κι' ἐγὼ προσμένω, λέει,
 Μιὰ καταδίκη.» — Κι' ἡ δροσιὰ ὡς τ' ἀγκαλιάζει κλαίει.
 Τότε μὲ βιάση φάνηκεν ἕνας νὰ δρασκελίξει
 Τὸν κάμπο. Κάποιοινα ζητᾷ κι' ὁ ἀέρας ἀνεμίζει
 Τὸ φόρεμά του τὸ πλατύ. Σὲ λίγο ὁ Ἰούδας φτάνει
 Καὶ στέκεται καὶ λέει: — «Ραββί, σοῦ πρέπει ἕνα στεφάνι
 Ἐπ' ἄσπιλους καθὼς ἐσὲν ἄνθους!» — Κόβει τὸ κρῖνο
 Καὶ μ' ἄλλ' ἀνθάκια στὸ Χριστὸ τὸ πρόσφερε κι' ἐκεῖνο

ΛΕΩΝ. ΡΑΖΕΛΟΣ